

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8SH-1
K 14

BIBLIOTEKA E NXËNËSIT

SMAIL KADARE

PRINGESHA

ARGJIRO

SHTËPIA BOTUESE E LIBRIT SHKOLLOR

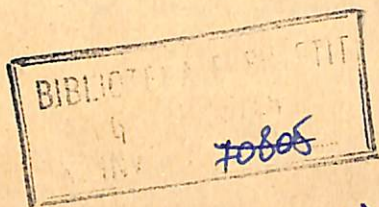
TIRANË, 1977

BIBLIOTEKA E NXËNËSIT

ISMAIL KADARE

PRINCESHA ARGJIRO

POEMË

12881

SHËTËPIA BOTUESE E LIBRIT SHKOLLOR
TIRANË, 1977

Dy fjalë

Shkrimtari Ismail Kadare ka lindur në qytetin e Gjirokastrës në vitin 1936. Mbaroi shkollën fillore dhe të mesme në qytetin e lindjes.

Studimet universitare për letërsi i ndoqi në Tiranë dhe pastaj jashtë shtetit.

Ismail Kadareja ka shkruar shumë libra: vëllime me poezi dhe romane.

Ka shkruar edhe për fëmijë, si poemat «Princesha Argjirë», «Gurghendësit» etj.

Ai ka marrë tri çmime të Republikës.

Është anëtar i Kryesisë së Lidhjes së Shkrimtarëve dhe të Artistëve të Shqipërisë dhe deputet në Kuvendin Popullor të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë

Përmbajtja e poemës

Princesha Argjiro, një grua trime, e zgjuar dhe e vendosur, drejton luftëtarët shqiptarë të kështjellës.

Burri i saj, një luftëtar trim, është vrarë për atdheun.

Ajo ka një djalë të vogël. I këndon djalit këngë trimërie dhe, si gjithë nënat shqiptare, dëshiron që i biri i saj të bëhet trim e luftëtar i pamposhtur për mbrojtjen e atdheut.

*
* *
*

Nga larg vjen me shpejtësi një kalorës i plagosur. Ai kërkon të takohet me princeshën Argjiro, të cilën e njofton se po afrohet një ushtri e madhe turke.

Në kështjellë fillojnë përgatitjet për luftë.

Në të njëjtën kohë, lajmërohen banorët e fshatrave të afërta e të largëta për t'u përgatitur.

*
* *
*

Si kurdoherë, trimat shqiptarë, njëzëri, shprehën gatishmërinë e tyre për të luftuar armiqtë. Liria për shqiptarët është gjëja më e çmuar. Ata janë gati të japin edhe jetën për lirinë e shtrenjtë.

Fillon lufta. Një luftë e pabarabartë.

Turqit tmerrohen nga qëndrimi i vendosur i shqiptarëve. Pas çdo përpjekjeje, qindra turq lënë kockat rreth e qark kështjellës.

Kështjella qëndron e pamposhtur. Në kullën më të lartë valon krenar flamuri shqiptar.

*
* *
*

Po ç'ndodh një natë?

Qeni i pabesë, tradhtari i urryer Disdar Galopi, fshehurazi, zbret nga kulla dhe shkon në kampin turk. Ai u tregon armiqve shtegun e fshehtë nga mund të hyhet në kështjellë. Armiqtë hyjnë nga ky shteg.

Roja jep alarmin. Pabesi! Tradhti!

Beteja të përgjakshme zhvillohen trup me trup brenda në kështjellë.

Argjiroja lufton me trimëri. Kur sheh se vriten edhe rojet e fundit të kështjellës, merr djalin dhe së bashku me të hidhet në humnerë, për të mos rënë në duart e armikut.

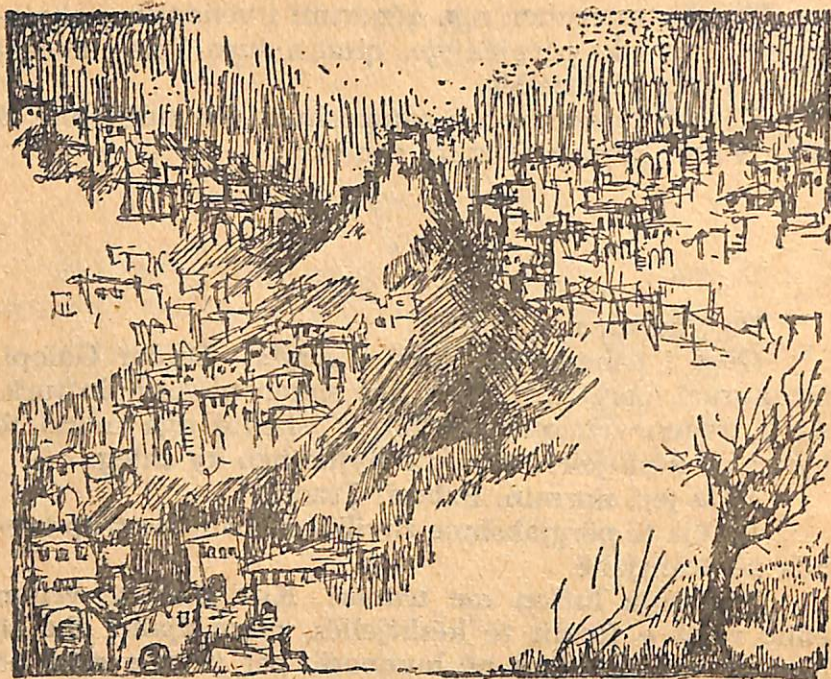
*
* *
*

Kështjella ra me tradhti, por shqiptarët e vazhduan luftën kundër turqve më me trimëri, më me ashpërsi dhe më me vendosmëri.

Shpjegim

Ngjarja e poemës «Princesha Argjiro» zhvillohet në kështjellën e qytetit të Gjirokastrës.

Qyteti i Gjirokastrës sot është shpallur qytet-muze dhe në kalanë e tij është ngritur muzeumi Kombëtar i Armëve.

I

Ti akoma nuk e di
se ka një qytet në Jug,
me oxhakë e me çati,
me shtëpi, përrenj e rrugë.

Ngjan ai me një shqiponjë,
që u gatit të fluturojë,
por në çastin më të fundit
ndërroi mendje e krahët shkundi
dhe i hapi përmbi brigje,
ura, rrugë, qoshe e shtigje.

Përmbi supe ç'mbajnë vallë
këto gërxhe radhë-radhë?

Një kala e lartë,
si një vapor lufte,
noton ditë e natë
mes shekujve tutje.

Si anije e zezë,
që pushon në rërë,
ngjan tani fortesa
e heshtur, e vrërët.

Dhe vërtet ka kohë shumë
që ka rënë ajo në gjumë.

Gryka topash janë ndryshkur
e bedenat janë prishur
dhe në kulla e sharapolle
s'ka më roje, karakolle.

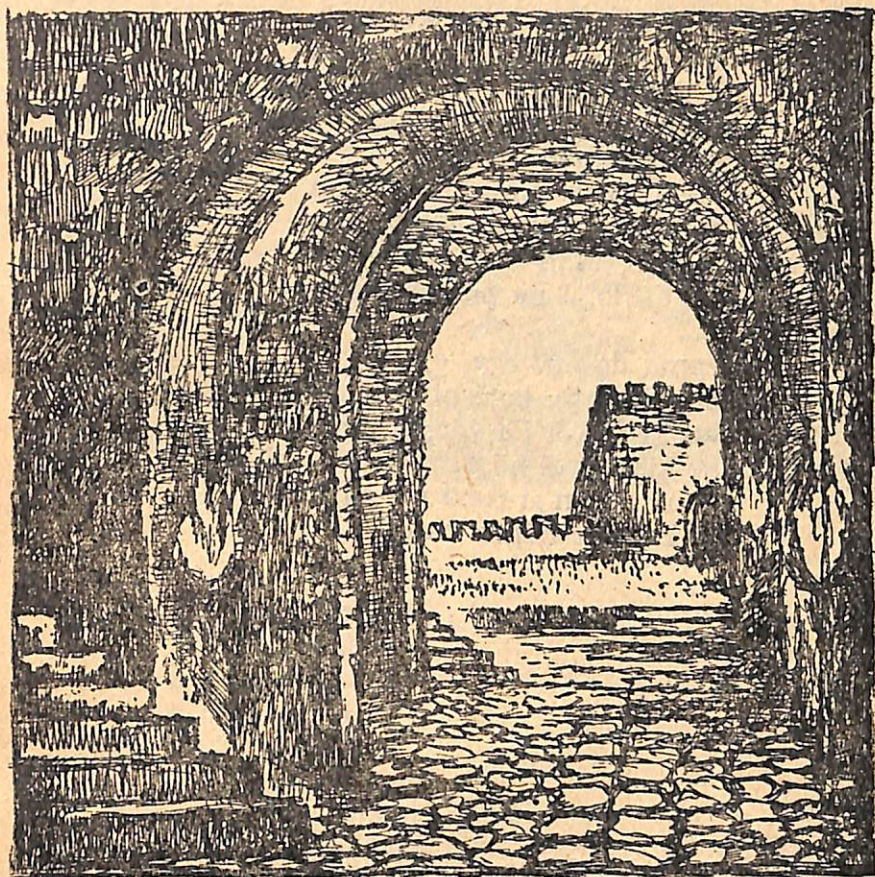
-
- poemë-a* — vepër pak a shumë e gjatë e shkruar në vargje
shteg-u — rrugë e ngushtë në mal, vendkalim i ngushtë
breg-u — brigje — këtu: kodër e vogël
qoshe-ja — kënd, anë
fortesë-a — kala
gërxh-i — vend shkëmbor
i vrërët — i vrenjtur, i ngrysur, jo i qeshur
beden-i — pjesa e sipërme dhëmbë-dhëmbë e mureve të trasha
të kështjellës, që shërben për mbrojtje
sharapoll-i — një pjesë e dalë në këndin e anës së përparme të
kështjellës, e pajisur me kamare (vend i hapur në mur), që
shërben për mbrojtje
karakoll-i — vendi ku qëndron roja, postroje; roja vetë

Ç'kuptoni me fjalët:

- Përmbi supe ç'mbajnë vallë këto gërxe radhë-radhë?
- Dhe vërtet ka kohë shumë që ka rënë ajo në gjumë. . ?

Pyetje e detyra

- *Për cilin qytet flitet?*
- *Ku është ndërtuar qyteti i Gjirokastrës?*
- *Meqenëse qyteti është ndërtuar në lartësi, me cilin shpend e krahason poeti? Gjeni krahasimin në libër.*
- *Ç'krahasim është përdorur për kalanë e këtij qyteti?*
- *Lexoni vargjet ku tregohet se dikur në këtë kala janë bërë luftime të ashpra.*

II

Ky qytet me ura, kthesa,
ky qytet i gurtë, i pastër,
siç e ke ti vajzë, një emër,
e ka emrin Gjirokastër.

Pas ca kohe e pas ca vitesh,
vajzë e vogël, kur të rritesh,
do të marr unë ty për dore,
do të shkojmë atje larg,
te kështjella mbi bregore
do të çlodhemi ne pak.
Dhe siç zbresim në bodrume,
thellë shekujve do të zbresim,
me bori e me dum-dume
kohrat do të na përshëndesin.

Jepma dorën. Eja, eja!
Është ftohtë, lagështirë?
Mos ki frikë! Pa vër veshin
dhe hidh sytë në errësirë.
A nuk ndien si rend me shpatë
një kalorës nëpër natë?